

Vurdering av partienes digitaliseringspolitikk valg 2013

IKT-Norge har gjennomgått partienes digitaliseringspolitikk på ulike områder og gitt karakter på innholdet. Det er kun de nye partiprogrammene som er vurdert, da dette er sammenlignbare dokumenter. Partiene som er vurdert er Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre, Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Det er gledelig å se at den generelle digitaliseringspolitikken er langt mer fremtredende i partiprogrammene enn ved forrige Stortingsvalg. Partiprogrammene viser at IKT som politikkområde er tatt alvorlig.

Etter en samlet vurdering basert på de ulike politikkområdene er SV vinneren. Venstre og SV, som små partier i en utsatt posisjon, troner på toppen, mens SP ser ut til å være totalt fraværende. I midten finner vi Arbeiderpartiet, Frp, Høyre og Krf - som ut i fra en samlet vurdering gjør det relativt likt. Dog prioriterer de ulikt på enkelte områder som gir svært ulike utslag.

Tema/parti	V	H	DNA	FRP	KRF	SV	SP
Helse/velferd	4	3	3	4	4	5	3
Sikkerhet	4	5	4	5	3	4	2
Bredbånd	5	3	4	5	5	5	5
Nett/Kultur	4	6	1	4	6	4	0
Næring	5	4	4	4	4	3	2
Offentlig sektor	4	3	4	4	4	5	1
Åpne data	4	4	3	0	0	5	1
Utdanning	4	2	5	1	2	5	2
Totalt	34	30	28	27	28	36	16
Karakter	4,2	3,7	3,5	3,3	3,5	4,5	2

Flere partier er opptatt av at staten mer systematisk trekker kommunene med i digitaliseringsarbeidet og at statens løsninger skal deles med kommunene. Flere av partiene er også opptatt av at alle innbyggerne skal få en personlig inngang til offentlig sektor, gjennom en "Min side" slik de har i Danmark. Krf og Frp ønsker tydeligere statlig IKT-styring.

Vi finner likevel store ulikheter i partienes fokus i digitaliseringspolitikken. Noen har valgt å vie tematikken egne kapitler, mens andre har valgt å inkludere det i øvrige politikkområder. Alle partier, kanskje bortsett fra H og SP og til en viss grad Krf, har en systematisk gjennomgang av ulike sider ved IKT-politikken. Det betyr at uavhengig av regjeringskonstellasjon etter Stortingsvalget 2013 vil vi se en enda mer offensiv digitaliseringspolitikk for offentlig sektor, helse, utdanning, politi og andre områder.

Vurdering av de ulike politikkområdene

Under følger IKT-Norges vurdering av partiprogrammenes digitaliseringsfokus på ulike politikkområder.

Helse/Velferd

Arbeiderpartiet

Arbeiderpartiet skuffer, og lever i liten grad opp til egne visjoner fra Stortingsmeldingen. Tema vies liten plass, og anbefalingene er tannløse. Det skal jobbes mot *"en innbygger – en journal"*, men hvis tiltakene ikke blir mer konkrete enn *"utvikle modeller for utvikling av velferdsteknologi"*, hjelper det ingen i Norge.

Terningkast: 3

Venstre

Venstre legger vekt på at pasienten skal i sentrum. Venstre vil ta i bruk teknologiske løsninger for å gjøre pasienthverdagen mer brukervennlig og interaktiv, og samtidig styrke pasientsikkerheten og personvernet. Partiet ønsker også å satse på velferdsteknologi.

Venstre er fremme på mye og har gode ideer. Likevel mangler en helhetlig visjon med tydelig sammenheng mellom ulike deler i helsesektor. IKT-Norge frykter også at Venstres syn på personvern kan slå i hjel partiets gode intensjoner på helseområdet.

Terningkast: 4

Høyre

Høyre bruker mange sider på helse og omsorg, men dessverre få ord om teknologiutvikling og -muligheter. Partiet nevner at det skal etableres *"flere helsetilbud i samarbeid mellom kommuner og sykehus for å sikre pasientene bedre"*, men uten konkrete tiltak.

Partiet ønsker i likhet med regjeringen å etablere én journal per innbygger for å sikre bedre samhandling, og de ønsker videreutvikling av «Minhelse»-portalen til å bli en sikker og brukervennlig kanal for digital kontakt med helsevesenet.

Ellers fastslår Høyre at det skal etableres *"en sterkere nasjonal koordinering og finansiering av IKT-investeringer i helsevesenet"*. Det høres ut som et rop for mer byråkrati. Partiet ønsker *"å legge til rette for at alle kan bo hjemme så lenge de ønsker"*.

Konklusjonen er at Høyre viser skuffende lite forståelse for utfordringene i helsesektoren og mulighetene teknologi bringer.

Terningkast: 3

FrP

FrP viser gode takter og en helhetlig forståelse for helseutfordringene. Partiet ønsker ikke bare mer velferdsteknologi, men sammenhengende at *"Husbankens tilskuddsordninger til omsorgsboliger sikrer finansiering av grunninstallasjon for velferdsteknologi."* På sykehussiden ønsker partiet *"nasjonalt ansvar å sørge for at sykehusene har helhetlige og felles IKT systemer"*, men kommer ikke med konkrete tiltak til hvordan dette skal skje.

Terningkast: 4

Senterpartiet

Senterpartiet legger vekt på Samhandlingsreformen og Kåre Hagen-rapporten. Likevel legger partiet mye ansvar hos staten, deriblant for fullfinansiering av kommunenes endringer. Partiet legger lite opp til fri innovasjon og har ingen øyne for markedsdynamikken i å finne smarte løsninger.

Terningkast: 3

Sosialistiske Venstreparti

SV har et fyldig kapittel om digitalisering med mange helserelevante temaer. Partiet ser blant annet at helse og omsorg kan bli bedre for både pasienter og ansatte med riktig bruk av teknologi. Partiet åpner for IKT-løsninger, deriblant GPS-sporing. Mange gode tiltak, men viser akkurat for lite helhetlig forståelse til å få en sekser. En meget sterk femmer.

Terningskast: 5

KrF

KrF vil gjøre helsetjenester mer tilgjengelig gjennom nettbaserte tjenester, herunder e-resepter og telemedisin. I tillegg er det viktig å forbedre mulighetene for spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten til å kommunisere elektronisk seg imellom, slik at man får en bedre og mer effektiv informasjonsflyt. KrF er positiv til innovative løsninger med omsorgsteknologi, som blant annet GPS.

Terningkast: 4

Næring

Venstre

Venstre har klart kunststykket å kombinere offentlige tilskudd med satsing på generelle rammebetingelser med forbilledlig presisjon.

Terningkast: 5

Arbeiderpartiet

Arbeiderpartiet har mye aktiv næringspolitikk, men legger ikke opp til alternative incentivordninger for oppstart enn offentlige tilskudd. De ser heller ikke behovet for endringer av eksempelvis formueskatt og fjerning av skatt på opsjoner og medeierskap. Dette er for mange oppstartvirksomheter eneste alternativ for å tiltrekke seg nøkkelpersoner. For mye fokus på offentlige tilskudd og for lite på generelle rammebetingelser. Samtidig skal Arbeiderpartiet ha anerkjennelse for at de fremhever IKT-næringen spesielt i sitt partiprogram.

Terningkast: 4

Høyre

Merkelig at Høyre ser ut til å ha klokkeetro på offentlig tilskudd og ordninger fremfor generelle letter for næringslivet. Igjen mangler vi fokus på incentivordninger knyttet til medeierskap og opsjoner. Kraftigere lut må til i formueskatten også, men mye bra i den generelle skattepolitikken.

Terningkast: 4

FrP

Mye bra om skatt og ordninger knyttet til tidligfase, men mye generelt og lite konkret.

Terningkast: 4

KrF

Mye bra, men igjen veldig stort fokus på offentlige tilskudd og offentlige ordninger. Partiet skal ha honnør for forståelse for skattesituasjonen.

Terningkast: 4

Senterpartiet

Næringspolitikken til SP er i bunn og grunn distriktspolitikk, og partiet har stor tro på at staten skal løse dette med tilskudd.

Terningkast: 3

SV

Overraskende mye bra fra SV i forhold til offentlige tilskudd, men de vegrer seg for å se på incentivordninger for medeierskap. Overraskende – da det var med i SVs forrige program. Mange gode tanker om offentlige midler, men lite nytt på skatter som er avgjørende for norske virksomheter fremover.

Terningkast: 3

Sikkerhet

Venstre

Partiet ønsker å styrke sikkerheten, kompetansen i etatene og den politisk kontrollen med kritisk infrastruktur, og styrke beredskapen gjennom å sikre frekvenser til mobilnett.

Terningkast: 4

AP

Partiet vil at politiet skal tilby gode og effektive tjenester gjennom bruk av teknologi, og for eksempel åpne for sms-varsling til nødtjenestene.

Terningkast: 4

Høyre

Høyre vil sikre at politiet har en strategi for best mulig bruk av moderne teknologi og styrke beredskapen ved å inkludere Forsvaret i arbeidet med cyberkriminalitet og trusselsituasjonen. Partiet ønsker en viktig klargjøring av ansvars- og oppgavefordelingen.

Terningkast: 5

Krf

Krf ønsker å styrke politiets tilstedeværelse på nett, og forsterke og videreutvikle informasjonsutveksling, koordinering, rolleforståelse og samarbeid innenfor totalforsvarskonseptet. Partiet ønsker også å styrke rettighetene til enkeltpersoner som utsettes for trakassering på nett.

Terningkast: 3

SP

Partiet vil bruke teknologi i politiet for å redusere ulempe som følger av store avstander i Norge.

Terningkast: 2

SV

Partiet ønsker å styrke kompetansen om og bruk av teknologi hos både privatpersoner, ansvarlige etater og forvaltningen. Ønsker å unngå at datalagringsdirektivet implementeres i Norge.

Terningkast: 4

Frp

Frp vil opprette et dedikert investeringsbudsjett for å unngå at daglig drift blokkerer nødvendige sikkerhetsinvesteringer. Partiet vil ha sikkerhet som en egen komponent i alle offentlige anbud. Ønsker å unngå at datalagringsdirektivet implementeres i Norge.

Terningkast: 5

Nett/Kultur**Venstre**

Venstre vil ha lik moms på papirbaserte og digitale læremidler/bøker, og likestille i innkjøpsordninger. Dette er et viktig grep for å lykkes med digitalisering. Samtidig ønsker partiet å videreføre fastpris på bøker og har fokus på fysiske bokbutikker fremfor distribusjon uavhengig av format og kanal.

Terningkast: 4

AP

I praksis ikke noe fokus på digitalisering, men heller på videreføring av dagens situasjon fremfor grep for å fremme digitalisering av norsk innhold.

Terningkast: 1

Høyre

Høyre tar utgangspunkt i likebehandling mellom gamle og nye løsninger, for eksempel museer og bibliotek over i en digital hverdag. De ønsker samtidig likebehandling av mediene uavhengig av teknologisk plattform.

Terningkast: 6

Frp

Partiet vil ha plattformnøytrale momsregler og styrke tilgjengeliggjøring over internett.

Terningkast: 4

Krf

Partiet ønsker å tilpasse pressestøtten til vår digitale samtid slik at den ikke virker mot overgang til digitale medier, og likebehandling av moms for sammenlignbare produkter.

Terningkast: 6

SP

SP har ingen politikk på feltet.

Terningkast: 0

SV

SV vil ha digtalt utlån fra bibliotekene, lik moms på papirbaserte og digitale bøker. Samtidig ønsker partiet å videreføre fastpris på bøker.

Terningkast: 4

Bredbånd**Venstre**

Venstre er tydelige på at de ønsker høyhastighets bredbånd, og at utbyggingen skal forseres. Når Venstre gjør et poeng av at frigjorte frekvenser skal benyttes til mobilt bredbånd viser det at partiet har fokus på de langsiktige behovene for bredbånd.

Terningkast: 5

Arbeiderpartiet

Partiet ønsker at Norge skal ha bredbånd i verdensklasse og fokuserer på at nettet skal være robust og sikkert. Det er bra at partiet vil bruke offentlige midler der hvor det ikke er grunnlag i markedet for å bygge bredbånd, men vi savner et fokus på at dette også må skje raskt.

Terningkast: 4

Høyre

Høyre sier lite konkret om bredbånd.

Terningkast: 3

Frp

Fremskrittspartiet tar utgangspunkt i at bredbånd er en grunnleggende infrastruktur for fremtidig velferd og vekst. Fokus på høy kapasitet og at staten må ta ansvar for at hele landet får bredbånd. Veldig bra at de vil samle ansvaret i et departement.

Terningkast: 5

Krf

Krf fokuserer på at hele Norge trenger høykapasitets bredbånd og mobildekning, og at staten må ta ansvar for de områdene som ikke er kommersielt lønnsomme. Løfter også frem miljøperspektivet og hvordan bredbånd er en viktig driver for å redusere flyreiser.

Terningkast: 5

SP

Partiet vil ha høyhastighets bredbånd over hele landet, og vil tette hullene i dagens dekning slik at 100% av norske husstander får tilbud om bredbånd.

Terningkast: 5

SV

SV vil ha robust bredbåndsdekning i hele landet for både befolkningen og næringslivet, og ønsker også å gjøre tilgangen til bredbånd til en rettighet.

Terningkast: 5

Åpne offentlige data

Frp

Frp har ingen politikk på feltet.

Terningkast: 0

Høyre

Høyre stiller krav til at flere data skal tilgjengeliggjøres. Presiserer Kartverket, som er viktig, siden det er et av få områder med lovlig unntak i dag. Kunne vært mer forpliktende.

Terningkast: 4

Venstre

Venstre har en tydelig og presis politikk. Partiet vil sikre tilgang til offentlige data, og presiserer at det skal være i formater brukeren ber om og at tilgangen skal være lik for alle. Når ikke full pott fordi den legger opp til at offentlige aktører kan ta en pris for dataene.

Terningkast: 5

KrF

Krf har ingen politikk på feltet.

Terningkast: 0

Sp

Har en setning som kan tolkes i retning av at innsyn og transparens er viktig. Ingenting presist rundt tilgang til data.

Terningkast: 1

Arbeiderpartiet

Arbeiderpartiet nevner temaet, men sier ingenting om å gå lenger enn dagens praksis, mao... presiserer ikke at dataene skal være gratis eller at dagens unntak fra forskrift skal fjernes.

Terningkast: 3

SV

SV er svært tydelige. Slår fast at alle offentlige data bør være offentlig tilgjengelige, og forklarer også hvorfor de har verdi. Presiserer at unntak fra forskrift i offentlighetsloven må fjernes.

Terningkast: 5

Offentlig sektor

KRF

KRF vil ha bedre koordinering mellom stat og kommune, og samle ansvaret i ett departement. Samtidig er partiet tydelige på at staten må tilrettelegge for IKT-løsninger for kommunene. Dog mener vi partiet viker litt når de i tillegg mener kommunene selv skal velge hvilke tjenester som skal digitaliseres. Her åpnes det for sterk opprettholdelse av den lokale selvråderetten som nettopp kan være et hinder for digitalisering. Partiet har fokus på stat og kommune, ikke brukerne/innbyggerne av tjenestene.

Terningkast: 4

Høyre

Høyre har en svært tilfeldig behandling av IKT. Partiet vil ha flere offentlige tjenester på nett og en fremtidsrettet IKT-strategi for offentlige digitale tjenester, men sier lite mer enn det. Partiet sier ingen ting om styring av digitaliseringsområdet, og det eneste de melder om forholdet mellom stat og kommune er en felles ID-plattform. Hva mer enn dagens eksisterende løsning det er er uklart.

Terningkast: 3

Frp

Frp vil også lage en digital strategi for offentlig sektor. Partiet ønsker å samle det overordnede ansvaret for IKT i ett departement og vil opprette en felles innloggingsportal for alle offentlige tjenester, altså en "min side". Samtidig vil partiet ha søknadsskjemaer og relevant informasjon tilgjengelig elektronisk. Partiet får noe trekk for ikke å være tydeligere på kommune/stat-relasjonen.

Terningkast: 4

Venstre

Venstre vil digitalisere offentlige tjenester, inkludert kommunesektoren for å tilby helhetlige og brukervennlige digitale løsninger. De vil ha en nettportal for borgernes kommunikasjon med det offentlige, altså en "min side". Partiet ønsker bruk av åpne standarder og mener fri programvare alltid skal vurderes.

Partiet sier ingen ting om styrket styring av digitaliseringsfeltet, men får pluss for fokus på helhetlige løsninger for stat og kommune.

Terningkast: 4

SP

Senterpartiet er overraskende lite opptatt av gode digitale kommunale tjenester og effektivisering gjennom digitalisering. De nevner digitalisering så vidt i en bisetning. Dette er flaut av et "kommuneparti".

Terningkast: 1

Arbeiderpartiet

Arbeiderpartiet har fokus på kvalitet i det offentlige tjenestetilbudet, og er det eneste partiet som sier at netjtjenester skal være hovedregelen for forvaltningens kommunikasjon med innbyggerne. Videre er partiet opptatt av styrking av lederes IKT-fokus. Partiet sier ingen ting om styring eller forholdet mellom statlige/kommunale tjenester, selv om de er opptatt av at digitalisering vil frigi ressurser til andre velferdsoppgaver og det digitale førstevalget. Arbeiderpartiets eksisterende politikk er tydeligere enn det nye partiprogrammet.

Terningkast: 4

SV

SV har en grundig politikk på digitalisering av offentlig sektor, og sette definitivt innbyggeren i sentrum for service og tjenester. SV vil gi alle en personlig offentlig inngang som gir tilgang til statlige og kommunale tjenester, og alle tjenester som lar seg digitalisere skal tilbys som selvbetjeningsløsninger. Felles løsninger for kommune og stat; løsninger som utvikles i offentlig sektor må kunne brukes som felles løsninger i hele forvaltningen.

Terningkast: 5

Utdanning

Venstre

Venstre vil sette krav til minstestandarder for digitale verktøy og sikre at lærere, lærerstudenter og skoleledere gis nødvendig kompetanse. Venstre vil altså sikre at nyutdannede lærere har digital kompetanse til å bruke IKT pedagogisk i læringsarbeidet og de vil likestille moms på digitale læremidler med moms på skolebøker.

Terningkast: 4

Høyre

Høyre er meget vage i sitt partiprogram, og de utelukker blant annet det de selv har vært opptatt av i opposisjon som lærerkompetanse, læremidler og nasjonal strategi. Høyre vil i partiprogrammet etablere en felles IT-plattform for skolen – for enklere tilgang til digitale læringsressurser, mer effektiv drift og deling av informasjon i og om skolen. Samtidig vil de etablere en teknologisk skolesekk etter mønster av den kulturelle skolesekken. Vi ser ingen fokus på læreres digitale kompetanse eller digitale læremidler. Her skuffer Høyre!

Terningkast: 3

Arbeiderpartiet

Arbeiderpartiet gir en meget grundig gjennomgang av sine visjoner for digital kompetanse, og er tydelige på at det skal etableres en nasjonal strategi for IKT i utdanningen. Lærere og barnehagepersonale må ha den nødvendige kompetansen i bruk av IKT i undervisningen og formidling av digital kompetanse og utvikling av moderne digitale læremidler skal være et verktøy for tilpasset opplæring og ferdighetstrening. Her finner vi tiltak for lærere, lærerstudenter, infrastruktur og læremidler.

Terningkast: 5

SV

SV, som de siste åtte årene har hatt utdanningsministeren, skriver paradoksalt nok at skolens satsingen på IKT ikke har fungert optimalt fordi den verken har blitt ledsaget av egen utvikling av innhold som styrker læring, eller generell opplæring blant lærerne. SV vil ha en nasjonal IKT-strategi og skal sikre et kompetanseløft for skoleeiere, skoleledere, lærerstudenter og lærere. Partiet vil etablere minstestandarder for skolenes infrastruktur, digitale enheter og nettilgang, etablere en felles IKT--arkitektur og felles påloggingsløsninger. De mener det må stilles krav om at en økende andel av nye læremidler skal være digitale.

Terningkast: 5

SP

Senterpartiet mener alle skoler må få tilstrekkelig tilgang til nye læremidler og oppdatert informasjonsteknologi. Tannløst fra et parti som har kommunene så nært og som vet hvilke forskjeller som er i skolene.

Terningkast: 2

Krf

Krf vil ha økt fokus på trygg nettbruk i skolen. De vil videre at skolen må bli bedre til å utnytte teknologi. Tynt, men de er inne på noe.

Terningkast: 2

Frp

Fremskrittspartiet er kritiske til hjelpemidler og internett på eksamen.

Terningkast: 1